

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų Tarybai

2021-12-16

Nr. 4R-1614-(1.17)

DĖL ŽYMINIO MOKESČIO APSKAITOS LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMUOSE TAISYKLIŲ

Teisėjų tarybai 2021 m. lapkričio 29 d. posėdyje pritarus Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) parengtam žyminio mokesčio apskaitos teismuose modeliui bei jo taikymui nuo 2022 m. sausio 1 d., Administracija, siekdama sudaryti sąlygas faktiniam žyminio mokesčio apskaitos teismuose modelio įgyvendinimui bei vykdydama Teisėjų tarybos pavedimą, parengė ir teikia žyminio mokesčio apskaitos Lietuvos Respublikos teismuose taisyklių projektą (toliau – Taisyklės) (pridedama).

Taisyklėse apibrėžiami žyminio mokesčio apskaitos teismuose principai, žyminio mokesčio apskaitai reikalingos informacijos apie teismuose nagrinėjamos ir išnagrinėtos bylose žyminio mokesčio sumokėjimą valdymas: žyminio mokesčio mokėjimo užduočių sukūrimas ir panaikinimas, žyminio mokesčio įskaitymas ir užskaitymas, žyminio mokesčio grąžinimo užduočių sukūrimas ir panaikinimas, žyminio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo užduotis kuriantys subjektai, kitų asmenų, dalyvaujančių žyminio mokesčio apskaitos procese, pareigos, taip pat žyminio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo užduočių informacijos pagrindu generuojamos ataskaitos formavimo, jos pateikimo teismo finansininkui, žyminio mokesčio duomenų įtraukimo į buhalterinę apskaitą tvarka.

Taisyklės buvo pateiktos derinti Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo ir vertinimo komitetui, tačiau iš komiteto narių pastabų ar pasiūlymų nesulaukta.

Taisyklės suderintos su kalbos redaktore.

PRIDEDAMA. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl žyminio mokesčio apskaitos Lietuvos Respublikos teismuose taisyklių patvirtinimo“ projektas, 6 lapai.

Direktorė

Natalija Kaminskienė

Milda Grajauskaitė, tel. (8 5) 210 1999, el. p. milda.grajauskaite@teismai.lt

(originalas nebus siunčiamas)

LIETUVOS
TEISMAI

TEISĖJŲ TARYBA

**NUTARIMAS
DĖL ŽYMINIO MOKESČIO APSKAITOS TEISMUSŲ TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2021 m. d. Nr. 13P- -(7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 27 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti žyminio mokesčio apskaitos Lietuvos Respublikos teismuose taisykles (pridedama).

2. Pavesti Lietuvos teismų pirmininkams užtikrinti, kad informacija apie bylose įskaitytą žyminį mokestį kiekvieną metų ketvirtį būtų įtraukiama į buhalterinę apskaitą, remiantis Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (toliau – LITEKO) sukurtą žyminio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo užduočių informacijos pagrindu:

2.1. iki LITEKO modernizavimo Nacionalinės teismų administracijos užsakymu iš kiekvieno teismo atskirai LITEKO palaikymui skirtomis lėšomis sugeneruotų ataskaitų;

2.2. modernizavus LITEKO, iš pačių teismų sugeneruotų ataskaitų.

Pirmininkas

Sekretorius

ŽYMINIO MOKESČIO APSKAITOS LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMUOSE TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žyminio mokesčio apskaitos Lietuvos Respublikos teismuose taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja žyminio mokesčio apskaitos principus, žyminio mokesčio apskaitai reikalingos informacijos apie teismuose nagrinėjamos ir išnagrinėtos bylose žyminio mokesčio sumokėjimą valdymą: žyminio mokesčio mokėjimo užduočių sukūrimą ir panaikinimą, žyminio mokesčio įskaitymą ir užskaitymą, žyminio mokesčio grąžinimo užduočių sukūrimą ir panaikinimą (toliau – žyminio mokesčio apskaita). Informacija apie veiksmus, susijusius su žyminio mokesčio valdymu teismuose, tvarkoma naudojantis Lietuvos teismų informacinės sistemos (toliau – LITEKO) žyminio mokesčio informacijos valdymo moduliu.

2. Žyminio mokesčio apskaita teismuose vedama vadovaujantis šiais principais:

2.1. duomenų tikslumo, pagal kurį su žyminio mokesčio sumos dydžio nustatymu, jo įskaitymu į bylą, žyminio mokesčio mokėjimo atidėjimu, atleidimu nuo žyminio mokesčio mokėjimo, grąžinimu, užskaitymu kitoje byloje ir kt. veiksmais susijusi informacija turi būti išsamiai ir laiku fiksuojama LITEKO kuriamose žyminio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo užduotyse;

2.2. atsekamumo, pagal kurį bet koks žyminio mokesčio dydžio keitimas proceso metu, žyminio mokesčio ar jo dalies grąžinimo užduoties kūrimas LITEKO turi būti pagrindžiamas teismo priimtu procesiniu sprendimu, užtikrinant duomenų pakeitimo teisėtumą;

2.3. subjekto, pagal kurį teismas, kaip viešojo sektoriaus subjektas, apskaitoje registruoja į valstybės biudžetą dėl teismo vykdomos veiklos mokamas žyminio mokesčio sumas kaip teismo pajamas.

3. Kuriant žyminio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo užduotis LITEKO, laikomasi Duomenų tvarkymo LITEKO tvarkos aprašo, patvirtinto Teisėjų tarybos 2018 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 13P-127-(7.1.2) „Dėl duomenų tvarkymo LITEKO tvarkos aprašo patvirtinimo“, reikalavimų.

4. Už duomenų LITEKO kuriamose žyminio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo užduotyse tvarkymo organizavimą ir kontrolę yra atsakingas teismo pirmininkas ar jo įgaliotas asmuo.

II SKYRIUS ŽYMINIO MOKESČIO INFORMACIJOS VALDYMAS LITEKO

5. Žyminio mokesčio mokėjimo užduotys kuriamos siekiant įsitikinti, kad žyminis mokestis yra faktiškai sumokėtas į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) sąskaitą, ir susieti jį su konkrečia byla. Žyminio mokesčio grąžinimo užduotimi sudaromos sąlygos asmens vienoje byloje sumokėtą, bet nepanaudotą ir teismo nutartimi jam grąžinamą žyminį mokestį užskaityti kitoje byloje arba tokio žyminio mokesčio dydžio sumą faktiškai susigrąžinti iš VMI.

6. Už žyminio mokesčio mokėjimo užduočių sukūrimą ir panaikinimą, įskaitymą, užskaitymą LITEKO yra atsakingi teisėjų padėjėjai ar kiti teismo darbuotojai, atliekantys teisėjo padėjėjo funkcijas (toliau – teisėjo padėjėjai).

7. Už žyminio mokesčio grąžinimo užduočių sukūrimą ir panaikinimą LITEKO nagrinėjamose bylose yra atsakingi teisėjų padėjėjai, išnagrinėtose bylose – teismo raštinės specialistai.

8. Žyminio mokesčio mokėjimo užduotis LITEKO kuria:

8.1. pirmosios instancijos teismas – pirmosios instancijos nagrinėjamose bylose, kai sprendžiamas procesinio dokumento, už kurį įstatymų nustatyta tvarka mokamas žyminis mokestis, priėmimo klausimas, ir apeliacinės instancijos bylose, kai sprendžiamas apeliacinio (atskirojo) skundo priėmimo klausimas;

8.2. apeliacinės instancijos teismas – kai apeliacinės instancijos teismas jam nagrinėti perduotoje byloje nustato procesinio dokumento trūkumų šalinimo bei žyminio mokesčio sumokėjimo terminą;

8.3. kasacinės instancijos teismas – kai byloje sprendžiamas pateikto kasacinio skundo priėmimo klausimas.

9. Žyminio mokesčio užduoties sukūrimas ir panaikinimas, žyminio mokesčio įskaitymas ir užskaitymas atliekamas LITEKO bylos žyminiu mokesčiu apmokėto šalies dokumento kortelės skirtuke „Žyminis mokestis“. Jei LITEKO bylos dokumento kortelėje automatiškai nesukuria skirtuko „Žyminis mokestis“, esant poreikiui, dokumento kortelėje nurodomas požymis „Sukurti žyminio mokesčio skirtuką“.

10. Žyminis mokestis įskaitomas ar užskaitomas preliminariai įsitikinus, kad ieškinys ar kitas žyminiu mokesčiu apmokamas procesinis dokumentas bus priimtas arba yra pagrindas sumokėtą žyminį mokestį grąžinti.

11. Žyminio mokesčio įskaitymui atlikti LITEKO bylos žyminiu mokesčiu apmokėto šalies procesinio dokumento kortelės skirtuke „Žyminis mokestis“ sukuriamas žyminio mokesčio užduotis, kurioje nurodomi šie duomenys: žyminio mokesčio suma, mokančios šalies tipas (asmens procesinė padėtis byloje), vardas, pavardė ar pavadinimas ir mokėjimo priežastis (neprivaloma). Sukūrus žyminio mokesčio užduotį, paspaudus jos kodą, atliekamas žyminio mokesčio įskaitymas iš VMI gautų žyminio mokesčio mokėjimų sąrašo pasirinkus reikiamą žyminio mokesčio mokėjimą.

12. Žyminis mokestis užskaitomas asmeniui pateikus prašymą užskaityti kitoje byloje grąžinamą žyminį mokestį, jei kitoje byloje žyminis mokestis grąžintas teismo nutartimi ir LITEKO sistemoje sukurta žyminio mokesčio grąžinimo užduotis, tačiau žyminis mokestis asmeniui nėra faktiškai sugrąžintas. Žyminio mokesčio užskaitymas atliekamas LITEKO bylos žyminiu mokesčiu apmokėto šalies dokumento kortelės skirtuke „Žyminis mokestis“ paspaudus nuorodą „Užskaityti žyminį mokestį“, joje pasirinkus būseną „Grąžinama“ bei iš pateikto grąžinamų žyminių mokesčių sąrašo pasirinkus reikiamą žyminį mokestį ir paspaudus nuorodą „Užskaityti“.

13. Teismui nustačius terminą procesinio dokumento trūkumams šalinti, LITEKO bylos šio dokumento proceso kortelėje įvedamas įvykis „Priėmimo svarstymas“, kurio rezultatas „Nustatytas terminas trūkumams šalinti“, įvykyje kuriama nauja žyminio mokesčio užduotis, nurodant šiuos duomenis: sumą, terminą, šalies tipą ir vardą, pavardę ar pavadinimą.

14. Tais atvejais, kai asmuo sumoka ne visą mokėtino žyminio mokesčio sumą, sukuriamas tik sumokėtos dalies žyminio mokesčio užduotis, įskaitoma sumokėta žyminio mokesčio dalis, kita dalis įskaitoma sukūrus naują žyminio mokesčio užduotį po to, kai per nustatytą terminą trūkumams pašalinti sumokama trūkstama žyminio mokesčio dalis.

15. Tais atvejais, kai asmuo iš dalies atleistas nuo žyminio mokesčio mokėjimo ar dalis žyminio mokesčio sumokėjimo yra atidėta, sukuriamą tik sumokėtos dalies žyminio mokesčio užduotis ir įskaitoma tik sumokėta žyminio mokesčio dalis.

16. Žyminio mokesčio užduotis nekuriama, kai asmuo atleistas nuo žyminio mokesčio mokėjimo pagal įstatymą arba jam atidėtas žyminio mokesčio sumokėjimas teismo nutartimi, tačiau LITEKO bylos dokumento kortelės skirtuke „Žyminis mokestis“ pažymimas požymis „Visiškai atleistas / atidėtas žyminio mokesčio mokėjimas“.

17. Žyminio mokesčio užduotis taip pat nekuriama, kai žyminis mokestis nemokamas pagal įstatymą (pvz., CPK 80 straipsnio 2 dalies bendroji taisyklė ir kt.), tačiau LITEKO sistemoje civilinės bylos dokumento kortelės skirtuke „Žyminis mokestis“ pažymimas požymis „Neaktualus žyminio mokesčio užduoties kūrimas“.

18. Tais atvejais, kai asmuo byloje sumoka per daug žyminio mokesčio:

18.1. jei asmuo neprašo grąžinti žyminio mokesčio permokos, sukuriamą žyminio mokesčio užduotis reikiamo dydžio žyminiam mokesčiui įskaityti ir įskaitoma tokio dydžio žyminio mokesčio suma;

18.2. jei asmuo prašo grąžinti žyminio mokesčio permoką, kuriama žyminio mokesčio mokėjimo užduotis visai sumokėtai žyminio mokesčio sumai įskaityti, įskaitoma visa sumokėto žyminio mokesčio suma ir permokos sumai sukuriamą žyminio mokesčio grąžinimo užduotis, kuri susiejama su mokėjimo užduotimi.

19. Kai atsisakoma priimti ieškinį ar kitą žyminiu mokesčiu apmokėtą procesinį dokumentą ir nutartimi nesprenžiamas žyminio mokesčio grąžinimo klausimas, LITEKO sistemoje žyminis mokestis neįskaitomas ir negrąžinamas, tačiau LITEKO sistemoje civilinės bylos dokumento kortelės skirtuke „Žyminis mokestis“ pažymimas požymis „Neaktualus žyminio mokesčio užduoties kūrimas“, išskyrus atvejus, kai yra pagrindas žyminį mokestį grąžinti.

20. Žyminio mokesčio grąžinimo užduotys kuriamos:

20.1. pirmosios instancijos teisme – kai įsiteisėja (pirmosios, apeliacinės ar kasacinės instancijos) teismo procesinis sprendimas, kuriuo asmeniui grąžinamas žyminis mokestis ar jo dalis;

20.2. kasaciniame teisme – kai įsiteisėja nutartis, kuria atsisakoma priimti kasacinį skundą.

21. Žyminio mokesčio grąžinimo užduotis atliekama nedelsiant įsiteisėjus teismo sprendimui ar nutarčiai, kuria grąžinamas žyminis mokestis. Atsisakius priimti apeliacinį ar kasacinį skundą, teismui išsprendus žyminio mokesčio grąžinimo klausimą, žyminio mokesčio grąžinimo užduotis kuriama pasibaigus apeliacinio ar kasacinio skundo padavimo terminui.

22. Kai asmuo kreipiasi su prašymu grąžinti žyminį mokestį, kuris nebuvo įskaitytas byloje, pirmiausia kuriama žyminio mokesčio mokėjimo užduotis grąžintinai žyminio mokesčio sumai, ši suma įskaitoma ir jos dydžiui kuriama žyminio mokesčio grąžinimo užduotis.

23. Negali būti grąžinama daugiau žyminio mokesčio, nei buvo sumokėta ir įskaityta byloje.

24. Negali būti grąžinamas žyminis mokestis, kuris byloje buvo atlaisvintas panaikinus žyminio mokesčio mokėjimo užduotį ir kuris buvo įskaitytas kitoje byloje.

25. Žyminio mokesčio grąžinimo užduotis sukuriamą LITEKO bylos proceso kortelės įvykyje, kuriame įkeliamą teismo nutartį grąžinti žyminį mokestį, arba sukuriant naują įvykį procese, kai grąžinama byla iš apeliacinės instancijos ar kasacinio teismo (nurodant pastabą – dėl žyminio mokesčio grąžinimo), kuriame nurodomi šie duomenys: grąžinama suma, šalies tipas (procesinė padėtis byloje), vardas, pavardė ar pavadinimas, atsiskaitomoji sąskaita ir bankas (jei šie duomenys žinomi). Žyminis mokestis taip pat gali būti grąžinamas ir ne šaliai.

26. Žyminio mokesčio mokėjimo ar grąžinimo užduotis panaikinama, jei padaryta klaida (pvz., jei buvo apskaičiuota neteisinga suma ar užduotis priskirta ne tai šaliai, užpildžius klaidingus žyminio mokesčio grąžinimo duomenis) toje LITEKO bylos kortelėje, kurioje buvo sukurta. Atliktas žyminio mokesčio įskaitymas gali būti anuliuojamas panaikinant žyminio mokesčio mokėjimo užduotį ir tais atvejais, kai ieškinys ar kitas žyminiu mokesčiu apmokėtas procesinis dokumentas nebuvo priimtas ir nutartimi neišspręstas žyminio mokesčio grąžinimo klausimas.

27. Pasikeitus bylą nagrinėjančiam teismui, teisėjui (pvz., sujungus bylas, perdavus bylą pagal teisingumą, teisėjui nusišalinus), neatliktos žyminio mokesčio užduotys atliekamos bylą nagrinėjančio teismo, teisėjo.

28. LITEKO sistemoje vykdoma mokėjimo užduočių apskaita. LITEKO bylos kortelės skirtuke „Žyminis mokeskis“ galima peržiūrėti žyminio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo užduotis ir matyti pagrindinę informaciją (kam skirta mokėjimo užduotis, jos kodas, suma ir kt.).

III SKYRIUS

ĮSKAITYTO IR GRĄŽINTINO ŽYMINIO MOKESČIO ATASKAITOS FORMAVIMAS

29. Žyminio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo užduočių informacijos pagrindu generuojama Įskaityto ir grąžintino žyminio mokesčio ataskaita (toliau – Ataskaita) pagal Taisyklėse pridėdamą Ataskaitos formą (priedas), kurioje fiksuojama: įrašo eilės numeris (1 stulpelis), bylos numeris (2 stulpelis), bylos procesinio dokumento numeris (3 stulpelis), žyminio mokesčio įskaitymo į bylą data (4 stulpelis), į bylą įskaityto žyminio mokesčio suma (5 stulpelis), grąžinto žyminio mokesčio data (6 stulpelis), grąžinto žyminio mokesčio suma (7 stulpelis).

30. Ataskaita generuojama pasibaigus ataskaitiniam ketvirčiui iki kito mėnesio 5 d., išskyrus metinę (IV ketvirčio) ataskaitą, kuri teikiama iki kitų metų sausio 15 d., kaupiamuoju būdu, t. y. už einamųjų metų I ketvirtį traukiami į buhalterinę apskaitą suformuotoje Ataskaitoje gauti suminiai duomenys, o kitais einamųjų metų ketvirčiais į buhalterinę apskaitą traukiamas tik susidaręs skirtumas nuo praėjusio ketvirčio.

31. Ataskaitą generuoja teismo raštinės vedėjas ar kitas teismo pirmininko paskirtas asmuo.

32. Ataskaitą pasirašo ją sugeneravęs asmuo ir teismo kancleris kaip atsakingas už teismo administracijos veiklos organizavimą, kancleris pasirašytą Ataskaitą pateikia teismo vyriausiajam finansininkui.

33. Teismo vyriausiasis finansininkas Ataskaitos 5 ir 7 stulpelio duomenis įtraukia į buhalterinę apskaitą.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Žyminio mokesčio informacijos, reikalingos žyminio mokesčio apskaitai, valdymas LITEKO prižiūrimas vidinio teismo administravimo priemonėmis.

Žyminio mokesčio apskaitos Lietuvos Respublikos teismuose
taisyklių
priedas

(Įskaityto ir grąžintino žyminio mokesčio ataskaitos forma)

Teismas

ĮSKAITYTO IR GRĄŽINTINO ŽYMINIO MOKESČIO ATASKAITA

Datos filtras 2020-01-01 – 2020-03-31
Subjektų filtras Pasirinkimas: Visi/VSS subjektai/Ne VSS subjektai

Eil. Nr.	Bylos numeris	Bylos procesinio dokumento numeris	Žyminio mokesčio įskaitymo į bylą data	Įskaityto žyminio mokesčio į bylą suma, Eur	Grąžintino žyminio mokesčio data (mokėjimo užduoties sukūrimo data)	Grąžintino žyminio mokesčio suma, Eur
1	2	3	4	5	6	7
Iš viso:	x	x	x	0,00	x	0,00

Teismo kancleris

Duomenis iš sistemos sugeneravęs asmuo

(Pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)

(parašas)

(vardas, pavardė)